

ønsker os til, at vi hele Tiden have været med i dette. Jeg paastaar, at det Samarbejde, der paa denne Maade har fundet Sted ved Parlamenterne fra alle civiliserede Nationer, er det, som har givet Anledning til, at Kejseren tog Initiativet. Derfor ere i Virkeligheden disse interparlamentariske Konferencer den faktiske Aarsag til, at vi ere naaede saa vidt, som vi i Øjeblikket ere. Uden Kejseren af Rusland vare vi vel neppe naaede saa hurtig frem, men det er ubetinget grundet paa de interparlamentariske Konferencers Arbejde, at Kejseren af Rusland — det er oplyst fra Ruslands Side — tog Initiativet til den diplomatiske Konference i Haag, der grundede den Domstol, paa hvilken nu alle Voldgiftstraktater saa at sige bygge. Maa jeg ogsaa føje min Lykønskning til for, at den højtærede Minister har gennemført denne Traktat, og samtidig bringe den tidligere Udenrigsminister min Tak for det store Arbejde, han har gjort for vort lille Land med Hensyn til saadanne Traktater. Paa den sidste interparlamentariske Konference i St. Louis blev den Traktat, der da var afsluttet mellem Holland og Danmark, fra alle Sider fremhævet som Idealet af en Traktat. Der udtaltes ubetinget Ros over den, den burde tjene som Norm for alle Traktater. Jeg tror, at det er rigtigt, at det bliver fremhævet her paa vor Rigsdag, at saaledes udtalte man sig om vor Stilling overfor Traktaterne, saaledes udtalte man sig til Gunst for Danmark og Holland. Jeg beklager kun, at Holland synes at vente lidt med den endelige Sanktion.

Deuntzer: Jeg vil blot bemærke til den højtærede Minister, at det ikke har været min Mening, at han i alle Traktater skulde have en Klausul som Artikel 2. Det kunde jeg saa meget mindre sige, som det ikke er lykkedes selv at faa den ind overalt, og den højtærede Minister har været i saa kort Tid i sit Embede, at jeg endnu ikke kan gøre ham den Kompliment at stille en saadan Fordring. Maa jeg med Hensyn til Artikel 2 blot til det ærede Medlem for Viborg (Sveistrup) sige, at det dog vistnok hviler paa en Misforstaaelse, naar han fremsatte de Bemærkninger, han kom med. Man maa nemlig vel erindre, at der staar intet i Artikel 2 om, at Danmark nogen Sinde er nødt til at vægre sig mod Voldgift. Der findes i Artikel 2 kun lutter Rettigheder, det er international Ligestilling, den udelukker derfor ikke i noget som helst Til-

fælde, hvad Striden end drejer sig om, at Danmark gaar ind paa en Voldgift, som andre foreslaa. Det er saaledes en Artikel, som kun kan være til Gavn.

K. M. Klausen: Paa det Spørgsmaal, som jeg stillede til den højtærede Minister, fik jeg det Svar, at her var der ikke Tale om noget Militærforbund. Nej, det ere vi alle klare over. Her er Tale om en Maade, hvorpaa vi ad fredelig Vej afgøre mulige opstaaede Stridigheder, her er netop Tale om, at man ikke vil benytte den militære Vej. Jeg var fuldkommen klar over, at der ikke her var Tale om at indgaa et militært Forbund med Rusland. Men det glæder mig dog at høre den højtærede Ministers Udtalelser, at det ikke var ham bekendt, at der fra denne Stormagts Side var Tale om at stille nogen Fordring om, at vi fra vor Side skulde have et vist Mindstemaal af Militærvæsen. Det glæder mig at konstatere, fordi man, som sagt, meget ofte hører fra dem, der ere Modstandere af hele denne Sag, naar vi fra vor Side fremføre, at vi gennem vedvarende Voldgiftstraktater bør søge at udjævne mulige opstaaende Stridigheder, den Indvending blive gjort: Ja, hvis vi skulle den Vej, kunne vi være sikre paa, at Stormagterne ville forlange, at vi skulle præstere et vist Mindstemaal af Militærvæsen, for at vi dog til en vis Grad kunne gardere vor Stilling som selvstændig Stat. Det glæder mig at konstatere, at ved denne Traktats Afslutning med en Stormagt er der ikke af denne i nogen Maade forlangt noget i Retning af, hvad vi skulle yde af Militærvæsen. Det betragter jeg som en af de største Fordele ved denne Sag. Det peger netop i den Retning, som vi forhaabentlig komme til at gaa i dette Land, at vi kunne nedsætte og forhaabentlig til sidst helt afskaffe vort Militærvæsen. Naar vi faa denne Traktat vedtagen, anser jeg den for langt bedre, end alle de Soldater, alle de Kanoner og Krigsskibe, som vi ere i Stand til at erhverve os for at hævde vor Stilling overfor Rusland. Jeg siger, at dette er langt mere betryggende for os. Og jeg tror, at naar vi faa saadanne Traktater som denne, kunne vi saa udmærket godt nedsætte vore Militæruddgifter og forhaabentlig i Fremtiden faa dem helt afskaffede og helt afvæbne.

Anders Nielsen: Det ærede Medlem for Københavns Amts 2den Valgkreds (K. M. Klausen) forveksler aabenbart i denne Diskussion Voldgift og Neutralitet,